

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

PREDMET BRADARIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 84721/17)

PRESUDA

STRASBOURG

03.12.2019. godine

Ova presuda je konačna ali su u njoj moguće uredničke izmjene.

U predmetu Bradarić protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući kao odbor u sastavu

Iulia Antoanella Motoc, *predsjednica*,

Faris Vehabović,

Carlo Ranzoni, *sudije*,

i Andrea Tamietti, *v.d. zamjenik registrara Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost održanog 12.11.2019. godine,
donio je slijedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na osnovu aplikacije protiv Bosne i Hercegovine (br. 84721/17) koju je prema članu 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“) Sudu podnio državljanin Bosne i Hercegovine, gosp. Nedžad Bradarić („aplikant“), dana 14.12.2017. godine.

2. Aplikanta je zastupala Zajednička advokatska kancelarija Jezdić & Matuzović iz Tuzle. Vladu Bosne i Hercegovine („vlada“) zastupala je njena zastupnica, gđa. B. Skalonjić.

3. Dana 13.11.2018. godine vladi je dostavljena obavijest o pritužbi zbog neizvršavanja, dok je preostali dio aplikacije proglašen nedopuštenim prema pravilu 54. stav 3. Pravila Suda.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI SLUČAJA**

4. Aplikant je rođen 1954. godine, živi u Tuzli.

5. Dana 26.04.2012. godine aplikant i njegov bivši poslodavac, privatno poduzeće iz Tuzle, sklopili su nagodbu pred Općinskim sudom u Tuzli u vezi sa otpremninom aplikanta.

6. Dana 29.08.2012. godine aplikant je podnio zahtjev Općinskom sudu u Tuzli za izvršenje nagodbe.

7. Dana 20.03.2017. aplikant je podnio apelaciju Ustavnom sudu zbog neizvršavanja predmetne nagodbe.

8. Dana 15.06.2017. godine Ustavni sud Bosne i Hercegovine („Ustavni sud“) utvrdio je povredu člana 6. stav 1. Konvencije i naredio Općinskom sudu u Tuzli da ubrza postupak izvršenja. Ustavni sud je također dosudio aplikantu 1.000 konvertibilnih maraka (KM¹; približno 500 EUR) na ime nematerijalne štete.

1. Konvertibilna marka koristi isti fiksni tečaj prema euru kao i njemačka marka (1 euro = 1,95583 konvertibilnih maraka).

9. Dana 27.09.2017. godine, postupajući po zahtjevu treće strane (preduzeće koje je podnijelo tužbu u posebnom parničnom postupku protiv bivšeg poslodavca aplikanta), Općinski sud u Tuzli je odredio odlaganje postupka izvršenja do pravosnažnog okončanja postupka po tužbi treće strane. Aplikant se žalio na tu odluku.

10. Dana 15.11.2017. godine Kantonalni sud u Tuzli je preinačio odluku od 27.09.2017. godine i odbio zahtjev treće strane. Također je obavezao treću stranu da aplikantu isplati 1.053 na ime troškova postupka.

11. Na dan posljednje informacije kojom Sud raspolaže (28.06.2019), postupak izvršenja u predmetu aplikanta još uvijek traje.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE I ČLANA 1. PROTOKOLA BR. 1

12. Aplikant se žali zbog neizvršenja sudske nagodbe. Pozvao se na član 6. stav 1. Konvencije i član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Član 6. stav 1. u relevantnom dijelu glasi:

Član 6. stav 1.

„Prilikom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ... svako ima pravo na ...sudeње u razumnom roku....pred ...sustom...“

Član 1. Protokola br. 1 glasi:

Član 1. Protokola br. 1

„Svaka fizička i pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen njegove imovine osim kada je to u javnom interesu i u skladu s uvjetima propisanim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnim kako bi regulisala korištenje imovine u skladu s općim interesom ili kako bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

A. Dopuštenost

1. Može li aplikant tvrditi da je „žrtva“

13. Vlada je istakla da aplikant više ne može tvrditi da je žrtva budući da je Ustavni sud utvrdio povredu na koju se on žalio i dosudio mu 1.000 KM (vidi tačku 8. ove presude). Vlada smatra da je taj iznos dovoljan s obzirom na lokalne prilike i BDP Bosne i Hercegovine.

14. Aplikant je naveo da zahtjev za nematerijalnu štetu nije bio jedini zahtjev koji je podnio Ustavnom sudu; on je također zahtijevao izvršenje sudske nagodbe.

15. Sud ponavlja da odluka ili mjera u korist aplikanta u načelu nije dovoljna da ga liši statusa žrtve, osim ako su domaće vlasti izričito ili u suštini priznale relevantnu povredu Konvencije, a potom mu pružile obeštećenje (vidi *Scordino protiv Italije (br. 1)* [VV], br. 36813/97, tačka 180., ESLJP 2006-V, i *Rooman protiv Belgije* [VV], br. 18052/11, tačka 129., 31.01.2019). Obeštećenje koje pruže domaće vlasti mora biti odgovarajuće i dovoljno (vidi *Kudić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 28971/05, tačka 17., od 09.12.2008. godine).

16. Sud zapaža da je u predmetnom slučaju Ustavni sud utvrdio da je povrijeđeno pravo aplikanta na izvršenje u razumnom roku čime je priznao povredu na koju se aplikant žali, i praktično zadovoljio prvi uvjet utvrđen u praksi Suda. Također, Ustavni sud je aplikantu dosudio 1.000 KM i naredio da se ubrza postupak o kojem je riječ (vidi tačku 8. ove presude).

17. Kada je riječ o drugom uvjetu, Sud je u predmetima koji se tiču zahtjeva za razuman rok već utvrdio da se jedna od karakteristika adekvatnog obeštećenja, koje sa stranke može skinuti status žrtve, odnosi na iznos dosuđen korištenjem domaćeg pravnog lijeka (vidi *Cocchiarella protiv Italije* [VV], br. 64886/01, tačka 93, ESLJP 2006-V). Sud također može bez dileme prihvatiti da će držva koja je uvela niz pravnih lijekova od kojih je jedan namijenjen ubrzanju postupka, a drugi pružanju naknade, dosuditi iznose koji – iako manji od onih koje dosuđuje Sud – nisu nerazumni, pod uvjetom da su relevantne odluke, koje moraju biti u skladu sa pravnom tradicijom i životnim standardom zemlje o kojoj je riječ, donesene brzo, da su obrazložene i izvršene u vrlo kratkom roku (vidi *Cocchiarella*, citiran gore, tačka 97.).

18. Načela utvrđena u kontekstu predmeta koji se odnose na dužinu postupka primjenjiva su i u situaciji u kojoj se aplikanti žale zbog produženog neizvršenja konačnih i izvršnih presuda donesenih u njihovu korist, kao što je to slučaj u ovom predmetu (vidi *Kudić*, citiran gore, tačka 17).

19. Vraćajući se predmetnom slučaju Sud napominje da iako je Ustavni sud aplikantu dosudio nematerijalnu štetu, dosuđeni iznos ne odgovara onome što bi Sud vjerovatno dosudio prema članu 41. Konvencije. Stoga se on ne može smatrati adekvatnim u okolnostima ovog predmeta (vidi, *mutatis mutandis*, *Kudić*, citiran gore, tačka 18., i *Alagić protiv Hrvatske*, br. 17656/07, tačka 21., 11.02.2010. godine). Nadalje, presuda Ustavnog suda od 15.06.2017. godine ostala je neizvršena u dijelu kojim je naređeno ubrzanje postupka izvršenja, koji na dan 28.06.2019. godine još uvijek nije bio okončan (vidi tačku 11. ove presude).

20. Aplikant stoga i dalje može tvrditi da je „žrtva“ u smislu člana 34. Konvencije, a prigovor vlade se mora odbaciti.

2. Ostali osnovu dopuštenosti

21. Sud zapaža da ova aplikacija nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3. Konvencije, niti je nedopuštena po bilo kojem drugom osnovu. Stoga se ona mora proglasiti dopuštenom.

B. Meritum

22. Vlada je navela da se u zadnjih nekoliko godina Ustavni sud suočio sa velikom brojem sličnih apelacija koje se odnose na dužinu postupaka izvršenja koji nisu bili izolirani slučajevi nego posljedica sistemskih nedostataka u organizaciji pravosuđa. Međutim, primijenjene su određene mjere kako bi se ta situacija ispravila.

23. Sud ponavlja da su opća načela koja se odnose na neizvršavanje domaćih presuda utvrđena u presudi *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine* (br. 41183/02, tačke 38.-39., ESLJP 2006 XII). Istina, kašnjenje u izvršenju presude može biti opravdano u određenim okolnostima, ali kašnjenje ne smije biti takvo da ugrožava samu suštinu prava zaštićenog prema članu 6. stav 1. (vidi *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, tačka 35., ESLJP 2002-III, i *Teteriny protiv Rusije*, br. 11931/03, tačka 41., 30.06.2005).

24. Osim toga, Sud ponavlja da nemogućnost izvršenja konačne odluke u korist aplikanta predstavlja miješanje u njegovo pravo na mirno uživanje imovine kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola br. 1 (vidi, među ostalim izvorima, *Burdov*, citiran gore, tačka 40.; *Jasiūniene protiv Litvanije*, br. 41510/98, tačka 45., 6.03.2003. godine; i *Voytenko protiv Ukrajine*, br. 18966/02, tačka 53., 29.06.2004.).

25. Sud primjećuje da je 29.08.2012. godine aplikant podnio zahtjev za izvršenje sudske nagodbe od 26.04.2012. godine (vidi tačke 5. i 6. ove presude). Unatoč činjenici da je Ustavni sud priznao povredu člana 6. Konvencije, dosudio aplikantu nematerijalnu štetu i naredio da se ubrza izvršni postupak (vidi tačku 8. ove presude), na dan posljednje informacije kojom Sud raspolaže (28.06.2019. – vidi tačku 11. ove presude) postupak o kojem je riječ još uvijek nije bio okončan. Vlada nije iznijela bilo kakav argument koji bi opravdao nedjelovanje domaćih organa. Informacije o općem stanju u pravosuđu koje je vlada navela (vidi tačku 22. ove presude), ne mogu opravdati produženo neizvršavanje u predmetnom slučaju.

26. S obzirom na navedeno i činjenicu da je sudska nagodba od 26.04.2012. godine ostala neizvršena u najmanju ruku do 28.06.2019. godine, Sud zaključuje da je došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

II. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

27. Član 41. Konvencije propisuje:

„Ukoliko Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili njenih Protokola, te ukoliko zakonodavstvo visoke ugovorne strane o kojoj je riječ omogućuje samo djelomično obeštećenje, Sud će, po potrebi, odrediti pravičnu naknadu oštećenoj strani.“

A. Odšteta

28. Aplikant potražuje 2.100 eura na ime nematerijalne štete.

29. Vlada ovaj iznos smatra prekomjernim i neopravdanim.

30. Prema praksi Suda i imajući u vidu da je Ustavni sud aplikantu već dosudio oko 500 eura na ime nematerijalne štete (vidi tačku 8. ove presude), Sud smatra da je razumno aplikantu dosuditi 1.600 eura po tom osnovu.

31. Sud dalje zapaža da tužena država ima neispunjenu obavezu osigurati da se poduzmu sve potrebne mjere kako bi se omogućilo da se domaći postupak koji je predmet razmatranja u ovom slučaju okonča što je moguće brže, uzimajući u obzir zahtjeve pravilnog vođenja sudskog postupka.

B. Troškovi i izdaci

32. Aplikant također potražuje 500 eura na ime troškova i izdataka u postupku pred Ustavnim sudom, kao i pred Sudom.

33. Vlada je osporila ovaj iznos smatrajući ga neopravdanim.

34. Prema praksi Suda aplikant ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je pokazano da su oni stvarno nastali, da su bili nužni, te da je njihov iznos opravdan. To znači da ih je aplikant morao platiti, ili da ih je dužan platiti u skladu sa zakonskom ili ugovornom obavezom, te da su oni bili neizbježni kako bi se spriječila utvrđena povreda ili da bi se dobilo obeštećenje (vidi *Maktouf i Damjanović protiv Bosne i Hercegovine* [VV], br. 2312/08 i 34179/08, tačka 94., ESLJP 2013 (izvaci)). U predmetnom slučaju, imajući u vidu dokumente koje ima u svom posjedu i navedene kriterije, Sud smatra razumnim dodijeliti iznos od 500 eura za sve troškove.

C. Zatezna kamata

35. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata zasniva na najnižoj kreditnoj stopi Evropske Centralne Banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JE JEDNOGLASNO,

1. *Proglasio* aplikaciju dopuštenom;
2. *Utvrдио* da je došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;

3. *Utvrдио*

- (a) Da tužena država ima osigurati preduzimanje svih potrebnih mjera kako bi se postupak koji je predmet razmatranja u ovom slučaju okončao što je moguće brže, uzimajući u obzir zahtjeve pravilnog vođenja sudskog postupka, te da u roku od tri mjeseca ima aplikantu isplatiti sljedeće iznose pretvorene u valutu tužene države prema tečaju na dan izmirenja:
- (i) 1.600 EUR (hiljadu šesto eura), kao i svaki porez koji se može zaračunati, na ime nematerijalne štete;
 - (ii) 500 EUR (petsto eura), kao i svaki porez koji se aplikantu može zaračunati, na ime troškova i izdataka;
- (b) da će se od isteka navedenog roka od tri mjeseca do izmirenja, na navedene iznose plaćati obična kamata po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke u periodu neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. *Odbija* preostali dio zahtjeva aplikanta za pravičnu naknadu.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi dana 03.12. 2019. godine, u skladu s pravilom 77. stavovi 2. i 3. Pravila Suda.

Andrea Tamietti
zamjenik registrara

Iulia Antoanella Motoc
predsjednica